Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon 010-788 50 00 ● registrator@ivo.se
www.ivo.se ● Org.nr 202100-6537

Konsekvensutredning – Inspektionen för vård och omsorgs förslag till föreskrifter om anmälan om ändringar i tillståndspliktig tandvårdsverksamhet

1 Bakgrund

Den 1 januari 2026 träder ny lagstiftning i kraft som medför att privata vårdgivare som yrkesmässigt bedriver verksamhet enligt tandvårdslagen (1985:125), TvL måste söka tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Det aktuella förslaget om nya föreskrifter avser att reglera anmälan om ändringar i sådan tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

1.1 Gällande rätt

Tillståndsplikt för att bedriva viss tandvårdsverksamhet kommer från den 1 januari 2026 att regleras i 2 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL. Detta följer av lag (2025:1302) om ändring i patientsäkerhetslagen. Det kommer även att ske ändringar i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), PSF. I det följande avser hänvisningar till PSL och PSF den reglering som kommer att gälla efter att ändringarna har trätt i kraft.

1.2 Ändringsförfattning

Vårdgivare som bedriver verksamhet som omfattas av IVO:s tillsyn enligt PSL ska anmäla verksamheten till IVO enligt 2 kap. 1 § PSL. Bestämmelsen gäller inte tillståndspliktig tandvårdsverksamhet. Däremot är 2 kap. 2 § PSL om anmälan om ändringar gemensam för såväl tillståndspliktig verksamhet som sådan verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § PSL (härefter ”anmälningspliktig verksamhet”).

IVO:s föreskrifter (HSLF-FS 2023:7) om anmälan av verksamhet enligt PSL kompletterar regleringen i både 2 kap. 1 § och 2 § PSL.

IVO har i författningsarbetet funnit att det är mest ändamålsenligt att låta HSLF-FS 2023:7 endast reglera anmälningspliktig verksamhet. IVO har därför tagit fram föreskrifter om ändring i HSLF-FS 2023:7 för att avgränsa de föreskrifterna på så sätt att de inte ska tillämpas av vårdgivare som omfattas av tillståndsplikt enligt 2 kap. 4 § PSL.

1.3 Bemyndigande som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Av 2 kap. 3 § PSL framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om hur anmälningsskyldigheten enligt 1 och 2 §§ PSL ska fullgöras.

Av 2 kap. 2 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), PSF framgår att IVO får meddela ytterligare föreskrifter om hur anmälningsskyldigheten enligt 2 kap. 1 och 2 §§ PSL ska fullgöras.

Regeringen har använt bemyndigandet i 2 kap. 3 § PSL och reglerat vilka uppgifter en anmälan enligt 2 kap. 1 § PSL ska innehålla (se 2 kap. 1 § PSF). IVO anser att det ligger inom myndighetens bemyndigande att meddela föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i PSL och PSF utan att tillföra något väsentligt nytt. IVO anser också att det ligger inom myndighetens bemyndigande att precisera när och i vilka situationer en anmälan om ändringar ska lämnas till IVO.

1.4 Avgränsning

Av 2 kap. 8 § PSL följer att den som har beviljats tillstånd enligt 2 kap. 4 § ska anmäla förändringar IVO ägar- och ledningskrets enligt 2 kap. 6 § första eller andra stycket senast en månad efter förändringen. IVO har inget bemyndigande att ta fram föreskrifter för dessa anmälningar. Hur en sådan anmälan ska ske ingår därför inte i nu aktuellt förslag till föreskrifter.

1.5 Problemet och vad IVO vill uppnå

Lagstiftningen gällande tillståndsplikt för privata tandvårdsverksamheter är ny. Det är också nytt att bestämmelsen i 2 kap. 2 § PSL om anmälan om ändringar även ska gälla tillståndspliktig verksamhet.

Syftet med den nya lagstiftningen är att göra tandvårdsmarknaden mindre attraktiv för oseriösa och kriminella aktörer genom att dessa tidigt kan upptäckas och hindras från att etablera sin verksamhet. Tillståndsplikten är tänkt att utgöra en grindvaktsfunktion, det vill säga utestänga vårdgivare med allvarliga brister redan innan verksamheten inletts. Även för patienterna är ett ingripande i förväg fördelaktigt.[1]

Avsikten med nu föreslagna föreskrifter är att de ska tydliggöra vilka ändringar som vårdgivarna som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet ska anmäla, hur anmälan om ändringar ska göras samt när den ska göras. Detta för att underlätta för aktuella vårdgivare att följa regelverket i 2 kap. 2 § PSL om anmälan om ändringar.

Tydliga föreskrifter om anmälan om ändringar kommer också bidra till ett mer uppdaterat vårdgivarregister. När en verksamhet får tillstånd registreras uppgifter om respektive verksamhetsställe i IVO:s vårdgivarregister.[2] Varje

[1] Prop. 2025/26:7 s. 23

[2] Se avsnitt 3.2 för definition av ”mottagning eller motsvarande”

verksamhetsställe (mottagning eller motsvarande) har en egen registerpost i registret. De ändringar som ska anmälas enligt 2 kap. 2 § PSL medför uppdateringar i vårdgivarregistret. Att vårdgivarregistret är uppdaterat är av största vikt för IVO:s tillsyn men också för patienter, andra myndigheter och för övriga externa intressenter. I förlängningen är ett uppdaterat vårdgivarregister en viktig komponent för att stävja oseriösa aktörer inom den privata tandvården.

1.6 Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Som framgått ovan finns idag bestämmelser i IVO:s föreskrifter (HSLF-FS 2023:7) om anmälan av verksamhet enligt PSL som kompletterar regleringen i både 2 kap. 1 § PSL (anmälan av ny verksamhet) och 2 kap. 2 § PSL (anmälan om ändringar). Om ingen åtgärd vidtas blir konsekvensen att det blir otydligt vilka delar av HSLF-FS 2023:7 som är tillämplig på de tillståndspliktiga verksamheterna.

Vidare finns det ändringar gällande de tillståndspliktiga verksamheterna som inte ska anmälas eftersom en sådan ändring skulle innebära att verksamheten skulle bedrivas utanför ramen för tillståndet. Sådana ändringar måste därför föregås av en ny ansökan om tillstånd. Det finns också ändringar i de tillståndspliktiga verksamheterna där anmälan måste kompletteras med underlag. Detta för att IVO ska kunna bedöma huruvida ändringen skulle innebära att verksamheten skulle bedrivas utanför ramen för tillståndet eller inte.

Sammantaget medför detta att det behövs specialreglering för anmälan om ändringar av de tillståndspliktiga verksamheterna.

2 Alternativa lösningar

2.1 De alternativ som finns för att uppnå förändringen

Ett alternativ till nya föreskrifter skulle kunna vara att endast ta fram en ändringsförfattning med innebörden att HSLF-FS 2023:7 inte gäller för tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

Ett annat alternativ är att ändra HSLF-FS 2023:7 så att de föreskrifterna även innehåller reglering avseende anmälan om ändringar för tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

Ett tredje alternativ är att ta fram nya föreskrifter med en blankett som är en bilaga till föreskrifterna.

2.2 Fördelar och nackdelar med de olika alternativen

2.2.1 Alternativet att endast ta fram en ändringsförfattning

Detta alternativ innebär att IVO endast tar fram en ändringsförfattning med innebörden att HSLF-FS 2023:7 inte gäller för tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

En sådan lösning skulle innebära att det inte finns några föreskrifter som reglerar anmälningar om ändringar gällande tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

En fördel med att inte ta fram föreskrifter är att det då är lättare att ändra blankett och e-tjänst för anmälan om ändringar. En nackdel med denna lösning är att det skulle innebära en försämrad förutsägbarhet och tydlighet gällande när och hur en anmälan om ändringar för tillståndspliktig tandvårdsverksamhet ska göras.

2.2.2 Alternativet att utöka HSLF-FS 2023:7

Detta alternativ innebär att ändra HSLF-FS 2023:7 på så sätt att de föreskrifterna även innehåller reglering avseende anmälan om ändringar för tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

En sådan lösning skulle innebära att IVO:s föreskrifter, som preciserar anmälan enligt 2 kap. 1 och 2 §§ PSL, finns samlade i en och samma författning, vilket kan vara en fördel.

En nackdel med att samla regleringen för såväl tillståndspliktig som anmälningspliktig verksamhet i samma föreskrifter är att det blir svårare att överblicka vad som gäller för de olika verksamheterna. Det leder därför till en otydligare reglering.

2.2.3 Alternativet att ta fram nya föreskrifter med en blankett som bilaga

En fördel med att låta blanketten vara en bilaga till föreskrifterna är att det medför högre grad av förutsägbarhet och rättssäkerhet. Vidare medför det att berörda parter får möjlighet att inkomma med synpunkter på förslag till innehåll i blanketten och motsvarande e-tjänst.

En nackdel, om blanketten är en bilaga till föreskrifterna, är att ändringar måste föregås av ändringsföreskrifter vilket innebär ett omfattande arbete. Behov av justeringar i blankett och e-tjänst som uppmärksammas först efter att föreskrifterna trätt i kraft kan därför inte genomföras med lätthet om blanketten och motsvarande e-tjänst är en bilaga till föreskrifterna.

2.3 Det eller de alternativ som bedöms lämpligast och skälen till det

IVO bedömer att det är lämpligast att ta fram nya föreskrifter för att få en så tydlig reglering som möjligt.

IVO bedömer också att blanketten bör vara en bilaga till föreskrifterna mot bakgrund av de fördelar som anges i avsnitt 2.2.3 ovan. De nackdelar som framgår av samma avsnitt väger inte så tungt i detta fall då motsvarande e-tjänst redan är kopplad till IVO:s föreskrifter (HSLF-FS 2023:7) om anmälan av verksamhet enligt PSL och i dessa föreskrifter är blanketten en bilaga till föreskrifterna. Ändringar i denna e-tjänst måste således föregås av föreskriftsändringar oavsett status på blanketten i nu aktuella föreskrifter.

3. IVO:s förslag till nya föreskrifter

3.1 Inledande bestämmelser

Förslagets inledande bestämmelser (1–2 §§) tydliggör att föreskrifterna reglerar hur anmälningsskyldigheten i 2 kap. 2 § PSL ska fullgöras.

3.2 Tillämpningsområde och definitioner

Förslagets 3 § tydliggör att föreskrifterna ska tillämpas av vårdgivare som omfattas av tillståndsplikt enligt 2 kap. 4 § PSL. Av den bestämmelsen framgår att det krävs tillstånd från IVO för att en privat vårdgivare yrkesmässigt ska få bedriva verksamhet som omfattas av TvL. Med ”privat vårdgivare” avses enskilda näringsidkare eller juridiska personer utan kommunalt eller statligt ägande.[3]

I 3 § definieras också hur begreppet vårdgivare används i föreskrifterna, det vill säga för att beteckna den som omfattas av tillståndsplikten.

Förslagets 4 § hänvisar till 2 kap. 4 § andra stycket PSL där det framgår att ett tillstånd ska avse verksamhet vid en eller flera mottagningar eller motsvarande. Sådant som motsvarar en mottagning kan vara till exempel vara ambulerande tandvårdsverksamhet och övrig verksamhet som bedrivs utanför en traditionell mottagning, såsom hemtandvård och uppsökande tandvård.[4]

Av 4 § framgår vidare att begreppet ”verksamhetsställe” används i föreskrifterna för att beteckna en sådan mottagning eller motsvarande som avses i 2 kap. 4 § andra stycket PSL.

3.3 När anmälan ska göras

Av 2 kap. 2 § PSL framgår att en anmälan om väsentlig förändring eller flytt av verksamhet ska göras inom en månad efter genomförandet. Det framgår också att om verksamheten läggs ned av andra skäl än att ett tillstånd enligt 2 kap. 4 § PSL har återkallats, ska det snarast anmälas till IVO.

När en anmälan enligt 2 kap. 2 § PSL ska göras regleras i 6–7 §§ IVO:s föreskrifter (HSLF-FS 2023:7) om anmälan av verksamhet enligt PSL. Som framgår av avsnitt 1.2 ovan har IVO tagit fram föreskrifter om ändring i HSLF-FS 2023:7 för att avgränsa de föreskrifterna på så sätt att de inte ska tillämpas av vårdgivare som omfattas av tillståndsplikt enligt 2 kap. 4 § PSL.

Förslagets 5 § innehåller motsvarande reglering som i 6–7 §§ HSLF-FS 2023:7 om när anmälan ska göras. Det innebär att IVO föreslår att det i föreskrifterna klargörs att anmälan ska göras inom en månad från det datum då verksamheten lagts ner.

3.4 Vad som ska anmälas

Av förslagets 6–7 §§ framgår vad en anmälan om ändring ska innehålla.

---

[3] prop. 2025/26:7 s. 85

[4] *Ibid*. s. 86

3.4.1 Vårdgivaren

Uppgifter som ska anmälas

Av förslagets 6 § första stycket 1–2 framgår att när det gäller uppgifter om vårdgivaren ska ändring av namn, postadress, webbadress, e-postadress och telefonnummer anmälas.

Uppgifter som inte ska anmälas

Av förslagets 7 § första stycket 1 framgår att en anmälan inte ska göras gällande en ändring av vårdgivarens organisationsnummer eller personnummer. Detta beror på att tillståndet är knutet till den privata vårdgivaren vilket framgår av ordalydelsen i 2 kap. 4 § PSL som anger att en privat vårdgivare, inte utan tillstånd från IVO, får bedriva verksamhet som omfattas av TvL.[5] Mot denna bakgrund kommer det inte heller att vara möjligt att anmäla ändringar gällande aktuella vårdgivares organisationsnummer eller personnummer i IVO:s e-tjänst.

3.4.2 Verksamhetschefen

Uppgifter om ändringar gällande verksamhetschefens namn, personnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer ska anmälas till IVO.

Endast *en* verksamhetschef kan vara knuten till ett tillstånd att bedriva privat tandvårdsverksamhet. Detta följer av att IVO:s prövning enligt 2 kap. 6 § PSL omfattar verksamhetschef*en* vilket gäller oavsett hur många verksamhetsställen som tillståndet avser. Om en vårdgivare avser att byta verksamhetschef är det därför viktigt att en anmälan görs för samtliga verksamhetsställen som ingår i tillståndet.

En anmälan avseende ny verksamhetschef krävs dels enligt 2 kap. 2 § PSL eftersom ändringen medför en väsentlig förändring i verksamheten. Anmälan krävs också enligt 2 kap. 8 § PSL eftersom det innebär en ändring i den krets av personer som avses i 2 kap. 6 § första eller andra stycket PSL.

En ändring avseende verksamhetschef kräver således ingen ansökan om nytt tillstånd. Däremot kan en sådan ändring medföra att IVO inleder en granskning av verksamhetschefens lämplighet samt om bytet påverkar vårdgivarens sammantagna insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Om IVO finner att en vårdgivare som har tillstånd inte uppfyller kraven gällande insikt, ekonomiska förutsättningar och lämplighet i övrigt får IVO förelägga vårdgivaren att avhjälpa bristen. IVO får även återkalla ett tillstånd helt eller delvis utan föregående föreläggande om vårdgivaren inte uppfyller dessa krav. Detta följer av 7 kap. 24 § andra stycket och 27 § andra stycket 1 PSL.

3.4.3 Patientförsäkring

Av 12 § patientskadelagen (1996:799) framgår att vårdgivare ska ha en patientförsäkring som täcker ersättning för skador som omfattas av lagen. Bedrivs

[5] Se även prop. 2025/26:7 s. 25 f. om att det framgår av ordalydelsen i 2 kap. 4 § PSL att vårdgivare som bedriver en gemensam mottagning var för sig behöver tillstånd för att bedriva tandvårdsverksamhet.

verksamheten av privat vårdgivare efter avtal med offentlig vårdgivare, är det den offentlige vårdgivaren som ska ha försäkringen.

Ändringar avseende den patientförsäkring som tecknats för verksamheten ska anmälas då det utgör en väsentlig förändring av verksamheten samt då det är av vikt för patientsäkerheten att en sådan försäkring finns.

3.4.4 Var verksamheten bedrivs

Uppgifter om ändrade fysiska och digitala adresser till respektive verksamhetsställe ska anmälas. Detsamma gäller uppgift om ändrade namn, e-postadress och telefonnummer till respektive verksamhetsställe.

IVO:s vårdgivarregister är kopplat till Lantmäteriets databas och det är därför möjligt att en adressändring ändrats automatiskt. Eftersom alla adresser inte är registrerade hos Lantmäteriet ansvarar dock vårdgivaren för att kontrollera att IVO:s vårdgivarregistret uppdaterats efter en adressändring och att anmäla ändring för det fall ingen uppdatering skett.

Av 2 kap. 2 § PSL framgår att om verksamheten helt eller till väsentlig del *flyttas* ska detta anmälas till IVO.

Av förslagets 6 § första stycket 7 samt 6 § andra stycket framgår att vid anmälan om nya eller ändrade lokaler ska ritningar över de nya eller ändrade lokalerna bifogas anmälan.

Anledningen till att ritningar ska bifogas är att IVO ska kunna göra en bedömning och kontakta vårdgivaren om ändringen innebär att verksamhet ska bedrivas på ett sätt som inte ligger inom ramen för tillståndet och att en ny ansökan om tillstånd därför behöver göras.[6]

3.4.5 Inriktning

Uppgifter som ska anmälas

Av förslagets 6 § första stycket 8 framgår att uppgift om ändrad inriktning för respektive verksamhetsställe ska anmälas. I ansökan om tillstånd ska vårdgivaren ange den eller de inriktningar (koder) som bäst beskriver den verksamhet som ska bedrivas vid verksamhetsstället. En eller flera av följande inriktningar kan väljas:

1. Tandhygienistverksamhet
2. Tandläkarverksamhet, allmän tandvård
3. Pedodonti
4. Ortodonti
5. Parodontologi
6. Oral kirurgi
7. Endodonti
8. Oral protetik

[6] Se prop. 2025/26:7 s. 37 där det framgår att regeringen utgår från att IVO, när en anmälan enligt 2 kap. 2 § PSL görs, kontaktar vårdgivaren om förändringen innebär att verksamhet ska bedrivas på ett sätt som inte ligger inom ramen för lämnat tillstånd och att en ny ansökan om tillstånd därför behöver göras.

9. Odontologisk radiologi
10. Bettfysiologi
11. Orofacial medicin
12. Verksamhet som bedrivs utanför traditionell mottagning

Koderna 3–11 ska endast väljas om verksamhetsstället ska bedriva specialistverksamhet inom dessa områden. Ändringar avseende respektive verksamhetsställes inriktning ska anmälas till IVO.

Uppgifter som inte ska anmälas

Av förslagets 7 § första stycket 3 framgår att en anmälan inte ska göras om ändringen skulle medföra att verksamheten utökas på ett sätt som står i strid med begränsning eller villkor i tillståndet. Detta beror på att en sådan ändring skulle medföra att verksamheten skulle bedrivas utanför ramen för tillståndet.

Av förslagets 7 § andra stycket framgår att vårdgivaren ska ansöka om nytt tillstånd om ändringen skulle medföra att verksamheten utökas på ett sätt som står i strid med begränsning eller villkor i tillståndet.

3.4.6 Digitala vårdkontakter

I ansökan om tillstånd ska vårdgivaren ange om respektive verksamhetsställe erbjuder digitala vårdkontakter. Om så är fallet ska vårdgivaren ange aktuell webbadress.

En digital vårdkontakt ersätter ett fysiskt möte inom öppenvården och innebär att patient och hälso- och sjukvårdspersonal är rumsligt åtskilda. En digital vårdkontakt kan ske i form av videomöten eller textmeddelanden (chatt) via en informationssäkrad digital plattform, där patient vid inloggning identifierar sig.

Vårdgivaren ska anmäla ändringar som sker gällande digitala vårdkontakter.

3.4.7 Nedläggning av verksamhet

Av förslagets 6 § första stycket 10 framgår att en anmälan ska göras i de fall ändringen avser uppgift om att hela eller delar av den verksamhet som omfattas av tillståndet läggs ned av andra skäl än att tillståndet återkallats. Bestämmelsen motsvarar det som framgår av 2 kap. 2 § PSL avseende nedläggning av verksamhet.

3.4.8 Nytt verksamhetsställe

Av förslagets 7 § första stycket 2 framgår att en anmälan inte ska göras om ändringen avser nytt verksamhetsställe. Detta beror på att sådan ändring skulle medföra att verksamheten skulle bedrivas utanför ramen för tillståndet eftersom det framgår av 2 kap. 4 § andra stycket PSL att ett tillstånd ska avse verksamhet vid en eller flera mottagningar eller motsvarande.

3.4.9 Uppgifter om den verksamhet som anmälan avser

Av förslagets 8 § framgår vilka uppgifter som anmälan alltid måste innehålla för att IVO ska kunna identifiera den verksamhet som anmälan avser samt den person som lämnar anmälan. Det gäller exempelvis uppgift om vårdgivarens organisationsnummer samt kontaktuppgifter till den som lämnar anmälan.

3.5 Hur anmälan ska göras

Av förslagets 9 § framgår att anmälan ska göras på blanketten i bilaga 1 eller i motsvarande e-tjänst, som finns på IVO:s webbplats, www.ivo.se.

IVO:s e-tjänst för anmälan till vårdgivarregistret nås via ”Mina sidor” på ivo.se.

3.6 Blankett

Blanketten innehåller följande sju avsnitt:

1. Uppgifter om den verksamhet som anmälan avser
2. Anmälan avser
3. Vårdgivare
4. Verksamhetschef
5. Patientförsäkring
6. Verksamhetsställen
7. Uppgiftslämnare

3.6.1 Uppgifter om den verksamhet som anmälan avser

I detta avsnitt ska vårdgivaren ange uppgifter om den verksamhet som anmälan avser. De uppgifter som avses är uppgift om vårdgivarens organisationsnummer, vilket eller vilka verksamhetsställen som anmälan avser och IVO:s diarienummer för verksamhetsställets tillstånd om sådant finns. De verksamheter som inte har tillstånd är sådana som omfattas av övergångsbestämmelserna i lag (2025:1302) om ändring i PSL.

Uppgifterna behövs för att IVO ska kunna identifiera den verksamhet som anmälan avser.

3.6.2 Anmälan avser

Avsnittet avseende vad anmälan avser motsvaras av det som framgår av förslagets 2 § det vill säga att anmälan ska göras om den tillståndspliktiga tandvårdsverksamheten helt eller till väsentlig del förändras eller flyttas samt om verksamheten läggs ner av andra skäl än att ett tillstånd enligt 2 kap. 4 § PSL har återkallats.

3.6.3 Vårdgivare

Uppgifterna om vårdgivare motsvaras av det som framgår av förslagets 6 § första stycket 1–2.

3.6.4 Verksamhetschef

Uppgifterna om verksamhetschef motsvaras av det som framgår av förslagets 6 § första stycket 3.

3.6.5 Patientförsäkring

Uppgift om den patientförsäkring som tecknats motsvaras av det som framgår av förslagets 6 § första stycket 4.

3.6.6 Verksamhetsställen

Uppgifter om respektive verksamhetsställe överensstämmer med det som framgår i förslagets 6 § första stycket 5–9. I blanketten finns fem identiska avsnitt avsedda för att lämna ändrade uppgifter om olika verksamhetsställen. För det fall att ändringar sker vid fler än fem verksamhetsställen får flera blanketter användas.

3.6.7 Uppgiftslämnare

IVO måste kunna säkerställa att den som lämnar anmälan, är utsedd att representera vårdgivaren.

I anmälan ska uppgiftslämnaren ange datum, namn, e-postadress och telefonnummer samt på vilket sätt uppgiftslämnaren är behörig att representera vårdgivaren gentemot IVO. Uppgiftslämnaren kan exempelvis vara behörig firmatecknare eller ha fått fullmakt från vårdgivaren.

Vid anmälan genom e-tjänst är det endast de personer som är behöriga att representera vårdgivaren som kan logga in i e-tjänsten.

3.6.8 Övergångsbestämmelse

Som framgår av avsnitt 3.4.4 ovan ska ritningar bifogas anmälan för det fall anmälan avser nya eller ändrade lokaler. Detta är dock inte relevant för sådana verksamheter som omfattas av övergångsbestämmelse 2 i lag (2025:1302) om ändring i PSL och som därför ännu inte har sökt tillstånd från IVO.

En övergångsbestämmelse som, fram till den 3 januari 2029, undantar sådan verksamhet från att bifoga ritningar föreslås därför.

4 Konsekvenser av förslagen

Av prop. 2025/26:7 om stärkt kontroll över tandvårdssektorn framgår vilka konsekvenser som regeringens författningsförslag medför. Nedan följer endast en redogörelse för vilka konsekvenser IVO:s förslag till föreskrifter kommer att leda till.

4.1 Berörda av regleringen

Direkt berörda av föreskrifterna är de privata vårdgivare som omfattas av tillståndsplikt enligt 2 kap. 4 § PSL och som ska göra anmälan om ändringar i verksamheten.

Indirekt berörda av regleringen är de som tar del av innehållet i IVO:s vårdgivarregister. Att vårdgivarregistret är uppdaterat är av största vikt både för patienter, för IVO:s tillsyn och tillståndsprövning, för andra myndigheter samt för övriga externa intressenter såsom media.

4.2 Kostnader och intäkter för kommunerna och för regionerna

Förslaget innebär varken några kostnader eller intäkter för kommunerna eller regionerna eftersom föreskrifterna endast rör privata vårdgivare som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

4.3 Konsekvenser för kommunala självstyret

4.3.1 Förändringar i kommunala befogenheter eller skyldigheter

Förslaget innebär inte några förändringar i kommunernas eller regionernas befogenheter eller skyldigheter eftersom föreskrifterna endast rör privata vårdgivare som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

4.3.2 Förändringar i grunderna för kommunernas eller regionernas organisation eller verksamhetsformer

Förslaget innebär inte några förändringar i grunderna för kommunernas eller regionernas organisation eller verksamhetsformer eftersom föreskrifterna endast rör privata vårdgivare som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

4.3.3 Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen

En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör enligt 14 kap. 3 § regeringsformen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den. Bestämmelsen ger uttryck för en proportionalitetsprincip vad gäller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen. Enligt IVO:s bedömning innebär förslaget ingen inskränkning i den kommunala självstyrelsen eftersom de endast rör privata vårdgivare som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

4.5 Kostnader och intäkter för staten

Förslaget om föreskrifter för anmälan om ändringar i tillståndspliktig tandvårdsverksamhet innebär inga kostnader eller intäkter för staten. Detta då regleringen gällande anmälan om ändringar följer av 2 kap. 2 § PSL som gäller redan idag. Nu aktuella föreskrifter avser endast hur anmälningsförfarandet ska fullgöras för privata vårdgivare som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

4.6 Kostnader och intäkter för företag och andra enskilda

Förslaget om föreskrifter för anmälan om ändringar i tillståndspliktig tandvårdsverksamhet innebär inga kostnader eller intäkter för företag och andra enskilda. Detta då regleringen gällande anmälan om ändringar följer av 2 kap. 2 § PSL som gäller redan idag. Nu aktuella föreskrifter avser endast hur anmälningsförfarandet ska fullgöras.

4.7 Konsekvenser för patienter

Tydliga föreskrifter om anmälan om ändringar kommer att bidra till ett mer uppdaterat vårdgivarregister vilket är viktigt för de patienter som tar del av uppgifter ur registret om enskilda verksamhetsställen exempelvis gällande deras inriktningar.

Ett uppdaterat register är också en förutsättning för IVO:s tillsyn och tillståndsprövning. I förlängningen är ett uppdaterat vårdgivarregister därmed en viktig komponent för att stävja oseriösa aktörer inom den privata tandvården vilket också gynnar patientsäkerheten.

4.8 Konsekvenser för barn

Enligt 3 § TvL ska barnets bästa särskilt beaktas när tandvård ges till barn.

Av avsnitt 4.7 ovan framgår att ett uppdaterat vårdgivarregister i förlängningen bidrar till att öka patientsäkerheten vilket har en positiv inverkan på barn i tandvården.

Att vårdgivarregistret är uppdaterat är också viktigt för de barn och vårdnadshavare som tar del av uppgifter ur vårdgivarregistret, exempelvis gällande inriktningen vid olika verksamhetsställen.

4.9 Åtgärder för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader/begränsningar än nödvändigt för att uppnå syftet

IVO har eftersträvat en så tydlig anmälningsblankett som möjligt för att underlätta för de vårdgivare som ska anmäla ändringar i tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

4.10 Bedömning av om förslagen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

IVO bedömer att förslagna föreskrifter överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Detta eftersom föreskrifterna endast rör verkställigheten av regleringen gällande anmälan om ändringar av tillståndspliktig tandvårdsverksamhet som följer av PSL.

5 Ikraftträdande, informationsinsatser övergångsbestämmelser och utvärdering

5.1 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda ikraft samtidigt som IVO:s föreskrifter om ansökan om tillstånd för att bedriva tandvårdsverksamhet. Föreskrifterna föreslås också träda ikraft samtidigt som IVO:s ändringsföreskrifter gällande HSLF-FS 2023:7. IVO:s målsättning är att detta ska ske före halvårsskiftet 2026.

Det hade varit önskvärt om föreskrifterna hade trätt ikraft samtidigt som lagändringarna i PSL träder ikraft. Detta har dock inte varit möjligt givet den korta tid som gått sedan regeringen presenterade proposition 2025/26:7 om Stärkt kontroll över tandvårdssektorn, vilket skedde den 11 september 2025.

På ivo.se finns information om tillståndsplikt för privat tandvård, https://www.ivo.se/vard-omsorgsgivare/tillstand/privat-tandvard/. Sidan uppdateras löpande. IVO planerar även andra informationsinsatser för att införandet av tillståndsplikt för privat tandvård ska underlättas så mycket som möjligt.

5.2 Övergångsbestämmelser

5.2.1 Föreslagen övergångsbestämmelse

Som framgår av avsnitt 3.6.8 ovan föreslår IVO en övergångsbestämmelse avseende förslagets 6 § andra stycke om att bifoga ritningar för det fall anmälan avser nya eller ändrade lokaler.

Av bestämmelsen framgår att ritningar över nya eller ändrade lokaler inte ska bifogas anmälan för sådana verksamheter som omfattas av övergångsbestämmelse 2 i lag (2025:1302) om ändring i PSL och som ännu inte har sökt tillstånd från IVO. Detta för att ritningar endast är relevanta för sådan verksamhet som har eller har sökt tillstånd från IVO. Syftet med att bifoga ritningar är att IVO ska kunna ta ställning till om ändringen innebär att verksamhet ska bedrivas på ett sätt som inte ligger inom ramen för tillståndet och att en ny ansökan om tillstånd därför behöver göras.

5.2.2 Förhållandet till HSLF-FS 2023:7

Idag regleras anmälan om ändringar i IVO:s föreskrifter (HSLF-FS 2023:7) om anmälan av verksamhet enligt PSL. Som framgår av avsnitt 1.2 ovan har IVO tagit fram föreskrifter om ändring i HSLF-FS 2023:7 för att avgränsa de föreskrifterna på så sätt att de inte ska tillämpas av vårdgivare som omfattas av tillståndsplikt enligt 2 kap. 4 § PSL. Fram till ikraftträdandet av de nya föreskrifterna gäller HSLF-FS 2023:7 dock för samtliga som ska anmälan ändringar enligt 2 kap. 2 § PSL.

Den föreslagna ändringsföreskriften gällande HSLF-FS 2023:7 kommer att träda ikraft samtidigt som de nu föreslagna föreskrifterna om anmälan om ändringar i tillståndspliktig tandvårdsverksamhet. Från och med ikraftträdandet ska de nya föreskrifterna och den nya blanketten användas för samtliga vårdgivare som omfattas av tillståndsplikten i 2 kap. 4 § PSL, oavsett om de har sökt tillstånd eller inte. IVO bedömer därför att det inte är nödvändigt med några övergångsbestämmelser i de föreslagna föreskrifterna.

Däremot kommer IVO att genomföra informationsinsatser till de vårdgivare som omfattats av HSLF-FS 2023:7 tidigare men som inte kommer att omfattas efter ikraftträdandet.

5.2.3 Förhållandet till förslagets 7 §

IVO har också tagit ställning till om det behövs särskild reglering avseende förslagets 7 § för de som omfattas av övergångsbestämmelse 2 i förslag till lag (2025:1302) om ändring i PSL. Det gäller de vårdgivare som får fortsätta att bedriva verksamhet utan tillstånd under viss tid efter ikraftträdandet.

IVO bedömer att det inte behövs någon övergångsbestämmelse för dessa verksamheter under den tid då de ännu inte sökt och fått tillstånd. Detta då 7 § gäller även för dessa verksamheter. Ett tillstånd måste således sökas vid nytt organisationsnummer eller personnummer avseende vårdgivaren samt vid nytt verksamhetsställe oavsett om verksamheten tidigare har haft tillstånd eller inte. Detta beror på att tillståndet är knutet till en viss vårdgivare (se avsnitt 3.4.1) samt att övergångsbestämmelsen i PSL endast avser sådan verksamhet som påbörjats och anmälts till IVO före ikraftträdandet.

5.3 Hur och när konsekvenserna av förslagen kan utvärderas

Konsekvenserna av förslagen kommer att utvärderas kontinuerligt. IVO kommer särskilt att följa upp att föreskrifter, blankett och e-tjänst upplevs som tydliga och användarvänliga. Detta kommer att ske genom dialog med de vårdgivare som bedriver tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

6. Kontaktpersoner

Tove Hedåberg, jurist Rättsavdelningen, tove.hedaberg@ivo.se

Caroline Täckman, jurist Rättsavdelningen, caroline.tackman@ivo.se